אונזערע קינדער

אנגעפירט פון ליבע זיסער

בערל כל בו'ניק

פון מ. פאגעל

(ס ו ף)

די קינדער אין נאס, האבען א פאר מאל דערמאהנט בערלען זיינע מיידעלשע קליידער. האט ער זיי פארזיכערט, אז ער האט אנדערע שוין, שעהנערע, איינגעלשע זעהן ? ניין מען קען זיי ניט זעהן. די מאמע לאזט נישט.

אין זיין ביכער טאש האט בערל אייגעפאקט עפעס א פעקעלע און האט אים מיטגענומען, ווען זיין מאמע האט איהם געפיהרט אין סקול צו דער פארטי.

אין א באזונדער צימערעל האט מאמע בערלען איבערגעטאן, און ארויסגעפיהרט צו דער לערערין. די מיידעלעך אויך אין שעהנע קליידער אנגעטאן האבען אלע ארומגערינגעלט בערלען : — אוי, ווי שעהן !

בערל טראגט מיט זיך מיט דעם ביכער טאש.

ווער קען עס?

נומער 119. — שאראדע

מיין ערשטע העלפט —
זיין הונגער שטילט.
מיין צווייטע העלפט —
נישט אין מיר צילט.
מען האט מיך פאר א
מלכה געמאכט
און איך האב אייך א
יום טוב געבראכט.

נומער 120. א חשבון

די מאמע האט געבראכט נים פאר אהרע פינף קינדער : האט זי א העלפט צוטיילט צו די איינלאך און א העלפט צו די מיידלאך. די איינלאך האבען געקראגען צו 12 נים און די מיידלאך צו אכט נים. וויפיעל נים האט די מאמע געבראכט ?

ענטפערס

נומער 117. גלגולים

המן — האן — האר — האר — נאר
נאש — טאש

נומער 118. אותיות אויפגאבע

ז	א	נ
ר	ד	א
ש	ר	ז

געטראפען האבען :
מיני פושקאו, סעם ספיוואק, בעקי עלעקסאן, רבקה ברייזנסקי (אנסאנוויל). יצחק ווייסמאן (דעטראיט).

— וואס דארפסטו עס ? — פרעגט איהם די לערערין. הייבט לערנען מיר ניט, גיב עס אפ דיין מאמען.

— ניין,, איך וועל עס דא אוועק לייגען. איך דארף עס האבען.

— נו, לייג עס דא אוועק.

בערל האט עס אוועקגעלייגט.

די לערערין האט אויסגעשטעלט די קינדער. יעדערן פארריכט, צום לעצטען מאל אנגעזאגט זיי זאלען ניט פארגעסען, און איז ארויס צו די מעגשען אנזאגען, וואס באלד וועט פארקומען.

בערל האט דערביי א כאפ געטאן זיין ביכער טאש, ארויסגעשלעפט פון דארטען עפעס, שבעל עס אנגעטאן.

די לערערין איז צוגעגאנגען צום טיהר, געבליבען שטעהן און א וואונק געגעבען צו די קינדער זיי זאלען אריינמארשירען.

בערל מיט א קרוין אויפ'ן קאפ און מיט א נאלד באפוצטען שטעקען אין דער האנט, איז אריינגעגאנגען דער ערשטער.

אנגעטאן איז ער געווען אין אן אלטען, פארשמירטען קאו-באי אנצוג, ניט קיין פארשפילעטען און פון פארענט און פון הינטען האבען זיך ארויסגעזעהן שטיקער פון דעם שעהנעם קעניגליכען מלבוש באפוצט מיט נאלד, זילבער און בריליאנטען. דעם גרינעם קעניגליכען מאנטעל האט ער געטראגען אין דער צווייטער האנט.

די לערערין האט ארויסגעלאזט אן "אוי !" און האט זיך אנגעכאפט אן וואנט, די מאמע, וואס איז געזעסען צווישען מענשען אין זאל איז אויפגעשפרונגען מיט א קוויטש : 'בערל!' "

און בעריל איז א צופרידענער צוגעגאנגען צום קעניגליכען שטול און זיך אוועקגעזעצט.

— — — — — — — — — — — —

מעהר וועט ער שוין קיין טעאטער ניט שפיעלען . . .

פורים פייערונג אין בראנזוויק עוז. תלמוד תורה

מאנטאג נאכמיטאג איז דער גרויסער האל און דער באלקאן פון דער תלמוד תורה אנגעפאקט געווען מיט די תלמידים און זייערע ברידערלאך און שוועסטערלאך און גלאט גוטע פריינד.

צוויי פארשטעלונגען אויף העברעיש זיינען געגעבען געווארען און דעם עולם זיינען זיי שטארק געפעלען געווארען. די זעלבע פארשטעלונגען וועלען געגעבען ווערען זונטאג נאכמיטאג פאר די די עלטערען און פריינד פון דער תלמוד תורה.

אמאל איז געווען

פון ליבע זיסער

אמאל איז געווען א פערד מיט א זוואגען. פלעגען זיי שטענדיג איינע די אנדערע יאגען. פריהער איז דער פערד פאמעלאך געקראכען, און דער וואגען האט זיך געשלעפט נאך איהם.

איז איינמאל דער וואגען אין א בלאטע פארפאהרען, צעשרייט זיך אויף איהם דער פערד מיט צארן :

— וואס שטעהסטו ? קום לאמיר זיך יאגען !

ענטפערט איהם אבער דער וואגען :

— וואס זאל איך טאן, אז איך קען זיך ניט ריהרען. סיידען דו זאלסט מיך פון דאנען ארויסציהען.

פרואווט דער פערד שלעפען אהין און אהער — ער קען איהם ניט ריהרען, דער וואגען זיצט שווער.

שאקעלט דער פערד מיט'ן נארישען קאפ :

— איך קען דיר נישט העלפען. לאז מיך בעסער אפ !

זאגט וואגען : — גוט ! איך וועל דיר ניט טרייבען. דו קענסט זיך נעהן, און איך וועל דא בלייבען.

הויבט זיך דער פערד אויף און ער נעהמט שוין נעהן. דערשרעקט זיך דער וואגען צו בלייבען אליין. ניט ער א שפרונג, כאפט אן דעם פערדס עק און . . .

עס זיינען די רעדער געבליבען דארט שטעקען און דער פערד מיט'ן וואגען זיינען אוועק.

באנעגענען זיי מענשען, לאכט פון זיי יעדער :

— זעה נאר ! א פערד שלעפט א וואגען אהן רעדער.

צוויי שכנים

פון רבקה ברייזנסקי (אנסאנוויל, אנט.)

עס איז געווען די נאכט פון פורים. אין נאס איז געווען זעהר קאלט.

אין א רייכער היים איז געזעסען א קליין מיידעלע און זיך געשפיעלט. איהר מאמע רופט איהר צו און זאגט : — נא, איך האב דיר געבראכט א פורים מתנה. דאס מיידעלע איז געווען זעהר צופרידען.

אבער אין דער צווייטער טיהר איז געזעסען א מיידעלע אין א קאלטער היים, ווייל איהר טאטע האט פארלאזען זיין שטעלע, און עס איז ניט געווען מיט וואס וואהרים צו מאכען אין הויז.

דאס מיידעלע זאגט : — מאמע, איך וויל עסען.

זאגט די מאמע : — איך האב דיר גאר ניט, וואס צו געבען.

דאס מיידעלע צעוויינט זיך שטארק. דאס רייכע מיידעלע האט עס דער הערט און געזאגט : — מאמע, קען איך אריינגעהן און זעהן, פארוואס יענע מיידעלע וויינט אזוי שטארק ?

די מאמע האט געזאגט, אז זי קען, און זי איז אריין און אויסגעהערט, פאר וואס דאס מיידעלע וויינט זיך שטארק.

דאס מיידעלע צעוויינט זיך שטארק. דאס רייכע מיידעלע האט עס דער הערט און געזאגט : — מאמע, קען איך אריינגעהן און זעהן, פארוואס יענע מיידעלע וויינט אזוי שטארק ?

די מאמע האט געזאגט, אז זי קען, און זי איז אריין און אויסגעהערט, פאר וואס דאס מיידעלע וויינט זיך שטארק. דאס רייכע מיידעלע האט עס דער הערט און געזאגט : — מאמע, קען איך אריינגעהן און זעהן, פארוואס יענע מיידעלע וויינט אזוי שטארק ?

די מאמע האט געזאגט, אז זי קען, און זי איז אריין און אויסגעהערט, פאר וואס דאס מיידעלע וויינט זיך שטארק. דאס מיידעלע געווען אין א קאלטער היים, ווייל איהר טאטע האט פארלאזען זיין שטעלע, און עס איז ניט געווען מיט וואס וואהרים צו מאכען אין הויז.

דאס מיידעלע זאגט : — מאמע, איך וויל עסען.

זאגט די מאמע : — איך האב דיר גאר ניט, וואס צו געבען.

דאס מיידעלע צעוויינט זיך שטארק. דאס רייכע מיידעלע האט עס דער הערט און געזאגט : — מאמע, קען איך אריינגעהן און זעהן, פארוואס יענע מיידעלע וויינט אזוי שטארק ?

די מאמע האט געזאגט, אז זי קען, און זי איז אריין און אויסגעהערט, פאר

אידישע נייעס פון יענער זייט ים

ארויסגענומען פון די אידיש-אייראפייאישע ציימונגען.

רער טויט פון א "בעזבאזשניק" אין וואסטאו

אין ווארשעווער ראבינאט איז די טעג ליקווידירט געווארען א סענסאציע נעלע געשיכטע, וועלכע האט זיך געצויגען א פאר יאהר.

די זאך שטעלט זיך פאר אזוי: מיט 4 יאהר צוריק אין געשטארבען א בעאמטער ביי דער ווארשעווער קהלה און איבערגעלאזט א יונגע פרוי, אזוי ווי עס זענען ניט געבליבען קיין קינדער, האט די פרוי געמוזט אנקומען נאך חליצה און דא האט זיך אנגעהויבען דאס אומגליק : דער פרוי'ס שוואגער, פון וועמען זי האט באראפט נעהמען חליצה, האט געוואוינט אין סאוויעט רוסלאנד און דערצו נאך א "בעזבאזשניק", וועלכער האלט נישט פון אזעלכע "פאנאטישע" שטיק, ווי עס איז חליצה. נאך לאנגע אונטערהאנדלונגען האט ער עגדליך באשלאסען פאר 300 דאלאר געבען חליצה.

אזוי ווי דער ראבינאט האט שוין דאן געהאט אויסגע'פועל'ט ביי דער סאוויעטישער רעגיערונג אריינצולאזען אן ייעשע עגונות קיין סאוויעט-רוסלאנד, האט דער ראבינאט געגעבען דער פרוי די געהעריגע פאפירען אויף צו באקומען א וויזע קיין רוסלאנד. עס האט זיך אבער ארויסגעוויזען אז אין דער סאוויעטישער אמבאסאדע האט מען דער דאזיגער פרוי ניט געוואלט געבען קיין וויזע צוליעב דעם, וואס דער "בעזבאזשניק" האט אין דער ראסטאוו אויסגע'פועל'ט ביי דער מאטב מען זאל איהר די וויזע ניט געבען. די לאגע פון דער יונגער פרוי איז געווארען ממש א פארצווייפעלטע. דער ראבינאט-עסקרעטאר האט אנגעהויבען פיהרען קאנעפערענצען מיט'ן "בעזבאזשניק", ער זאל זיין עקשנות ברעכען.

די טעג איז אין ווארשאווער ראבינאט אנגעקומען א בריעף, אז דער "בעזבאזשניק" איז געשטארבען, און די פרוי איז אזוי ארום ממילא אויפגעבונדען געווארען.

אידישע מיידעל געווען 5 יאהר אפגע'שמד'ט, איצט האט זי אפגעזוכט איהר פאטער אין אמעריקא

פון לעמבערג שרייבט מען : א סענסאציאנעלע געשיכטע האט זיך אפגעשפילט אין דער אומגעבונג פון קאלאמעא. אין יאהר 1913 איז דער ארימער אידישער קרעמער יצחק פאגעל, פון פיסטין, אפגעפאהרען קיין אמעריקא, אין דער היים האט ער איבערגעלאזט א פרוי מיט א טעכטערעל, בערטא, וועלכע איז אלט געווען קוים איין יאהר. ווען עס האט אויסגעבראכט די וועלט-מלחמה און די קאזאקען האבען אנגעווארפען א שרעק אויף די גאליציאנער אידען, איז מאראם פאגעל אנטלאפען מיט איהר דריי-יאהריגען קינד פון פיטסין קיין קאלאמעא. אויפ'ן וועג איז זי קראנק געווארען און אזוי ווי זי איז געלעגען אין פיבער, און נישט געקענט אפהיטען איהר קינד, איז די קליינע בערטא פארלוירען געווארען. זוכען דאס קינד האט מען נישט געקאנט, ווייל די קראנקע פרוי האט מען געמוזט אפפיהרען אין קאלאמעער שפיטאל, און באלד האבען אנגעיאגט קאזאקען, און אידען האבען מורא געהאט צו ווייזען זיך אויף דער ליכטיגער שיין.

דערווייסענדיג זיך, אז איהר איינציג קינד איז פארלוירען געווארען, איז מאראם פאגעל נאך ערגער קראנק געווארען. זי איז אפגעלעגען אין שפיטאל א לענגערע צייט און נאך דער מלחמה איז זי אפגעפאהרען צו איהר מאן קיין אמעריקא, זייענדיג זיכער, אז איהר קינד לעבט נישט מעהר.

דאס פארלוירענע קינד האט דערווייל זיך אויפגעהאלטן אין א פויערישער פאמיליע אין יאבלאנאו. דאס מיידעל איז אפגע'שמד'ט געווארען און באקומען דעם נאמען "אלענא" און איז אויפגעוואקסען צווישען קריסטליכע פויערים, וועלכע האבען זי זעהר ליעב געהאט. מיט דער צייט איז געשווארען דער פויער און באלד דערנאך זיין ווייב. אלענא איז געבליבען איינע אליין אויף דער וועלט און האט געמוזט זוכען צו פארדינען אויף א שטיקעל ברויט. האט אויף איהר זיך דערבארימט א צווייטער פויער אין יאבלאנאו, וועלכער האט זי גענומען צו זיך פאר א דינסטמיידעל.

אין שטעדטעל האט מען עפעס יא געשמועסט, אז דאס מיידעל איז א אידיש קינד, אבער קיינער האט זיך מיט איהר נישט אינטערעסירט, בלויז דער פאטער, יצחק פאגעל און זיין פרוי, וועלכע האבען אין אמעריקא זיך ארויפגעארבייט, האבען נישט געקאנט פארגעסען זייער פארלוירען קינד. דאס הארץ האט זיי געזאגט, אז זייער טאכטער לעבט, און זיי האבען באשלאסען זי אויסצוזוכען. באלד האבען זיי זיך דערוואוסט, אז זייערער א פריינט, א געוויסער באבנער, האט פארגענומען זומער זיך געגרייט צו פאהרען פון אמעריקא קיין גאליציע. פאגעל און זיין פרוי האבען איהם געבעטען, אז ער זאל נאכפרעגען אין קאלאמעער אומגעבונג, צי געפינט זיך נישט דארט זייער בערטא.

באבנער האט זיך געלאזט קאסטען געלט, געשיקט מענשען אין די שטעדטלאך און דערפער ארום קאלאמעא, ביז מען האט זיך אפגעשלאגען אויף דער מיידעל אין יאבלאנאו. מען האט גענומען נעהענטער אויספאר שען און באלד איז מען טאקע דערגאנגען, אז דאס מיידעל איז די פארלוירענע בערטא. דער פויער, ביי וועמען בערטא איז געווען א דינסטמיידעל, האט פאר עטליכע דאלאר, גענוי איבערגעגעבען וואס מיט דער מיידעל איז געשעהן זינט זי האט פארלאזען איהר מוטער.

באבנער האט באלד געלאזט וויסען דער פאמיליע פאגעל, אז עס איז איהם געלונגען אויסצוגעפינען זייער פארלוירען קינד. לעצטענס זענען יצחק פאגעל מיט זיין פרוי געקומען קיין יאבלאנאו און האבען אפגענומען זייער פארלוירענע טאכטער. ביי א גרויסער שמחה פון אלע שטעדטעלדיגע אידען האט מען געפייערט די צערעמאניע פון מנייר זיין דאס 20 יאהריגע מיידעל, וועלכע האט צוריק באקומען איהר נאמען בערטא. די עלטערען האבען באלד אנגעהויבען טאכען אלע באמיהונגען אז זייער געפונענע טאכטער זאל קומען צו זיי אין אמעריקא.

א גט צוליעב זיסע זאכען און אנדערע קליינינקייטען

פון ווילנא שרייבט מען :

אין די ווילנער סוחרישע קרייזען רעדט מען זעהר פיעל וועגען אן אינטערעסאנטער גט-געשיכטע וואס האט געטראפען מיט א ווילנער סוחר, וועלכער האט אפגעלעבט מיט זיין פרוי אן ערך 16 יאהר צייט.

דער סוחר, א געוויסער ח., האט אמאל געהאלטען אויף רודניצקא גאס א גרויסען געשעפט. צוליעב'ן קריזיס האט ער לעצטענס זיין געשעפט ליקווידירט און איז געווארען אן אנגעס פון א געוויסער פירמע.

אזוי ארום פלעגט ער א גאנצע וואך זיין אונטערוועגענס. אין שטוב פלעגט ער נאר אראפקומען אויף שבת און אמאל דעם טאג אויך ניט.

פאר דער פרוי מיט'ן קינד פלעגט ער איבערלאזען געלט אויף דורכצולעבען.

די סומע איז געווען א גאנץ היפשע. ביי דער פרוי האט דאס אבער קוים גענוגט אויף א וואך צייט.

דער סוחר האט דאן באשלאסען דער פרוי נישט איבערצולאזען קיין געלט און האט געעפענט פאר איהר א קאנטע אין עסליכע געשעפטען.

ווען ער האט זיך אין א קורצער צייט ארום צוריקגעעהרט, האט מען איהם געבראכט א רעכענונג פון 440 זלאטעס, וואס דאס ווייב האט אנגענומען.

אינטערעסאנט איז, אז פאר 40 זל. איז געווען שפייז-ארטיקלען און פאר 400 זלאטעס... שאקאלאד, צוקערקעס און אנדערע זיסע זאכען.

דעם סוחר איז זעהר געווארען פארדעכטיגט וואס זיין פרוי איז פלוצלונג געווארען א נאשערקע. אין דאס האט ער זיך דערווארנט מיט א ווילנער סוחר, ווען זיין קאר האט אריינגעקראכט אין א סטריט-קאר אויפ'ן קארנער לייק-שאר ראוד און בוירלינגטאן ראוד, מימי-קא.

דער פאליסמאן האט געהאט דעם האלבען טאג פריי און ער איז ארויסגעפארען פאר פארגעניגען, ער איז אלט געווען 38 יאהר.

חלום פורים

מאת יהודית גרינבערג (ת"ת ברונזביק)

מר לברע ישב בלשכתו זעומת המראה ויתחמם על יד התנור הקטן. חיום היה יום פורים. רוח נשב ושלג רב ירד בחוץ. כדרכו תמיד היה מר לברע במצב רוח רע מאד.

— הנראה כדבר הזה ? — אמר אל עצמו, — חמישה שובבים היו כאן היום ובקשו ממני משלוח מנות ! ומי נתן לי משלוח מנות ? מה יתן לי ומה יוסיף לי חג הפורים ? — ומתוך מחשבות אלו נרדם מר לברע על כסאו בלשכתו.

ועכשיו נלוה את מר לברע אל ארץ החלומות. הרי הוא עומד בפנת החדר הגדול, לבוש חליפת כפור ומבקש מחמשת הילדים, שבקשו ממנו משלוח מנות, כי ירשו לו לחמם את ידיו הקפואות על יד התנור מעבר החדר השני.

"לא" — אומרים הילדים, — "לא נרשה לך להתחמם. אתה מענה אנשים אחרים, ועכשיו אנחנו, נענה אותך".

— "הקשיבו חביבי", — אמר מר לברע בקול שנתבוון להיות נעים, אבל מפני שלא נסה לדבר בקול כזה, לכן יצא קולו גם מאד. — "אקנה לכם מנות הרבה בתנאי, שתרשו לי להתחמם קצת".

"לך לך, קמצן נבזה ! אין לנו צורך במנות שלך. כבר קבלנו משלוח מנות ועכשיו נתענג !" ובדברם כה תפסו הילדים הקטנים בידיו וישליכו אותו אל תוך האש המתלקחת.

"אנא בבקשה", התחנן מר לברע, "הוציאוני מכאן ! טוב לי הקור מן האש הצורבת הזאת !"

"עוד לא גמרנו !" — קראו הנערים. ויקראו לו עתה לב טוב.

"עכשיו נראה לך, כי עליך לשנות את דרכך ולרחם על אמללים !"

. . . האם זהו לברע?.. אי אפשר ! ובכל זאת זה הוא לברע הידוע לנו ! אבל מה' קרה לו ? הוא ירד מנכסיו, ומפני שלא שלם שכר דירה כארבעה חדשים, גרש אותו בעל הבית ויקח את כל רכושו. זה שלשה ימים אשר לא בא אוכל אל פיו, וכשהוא מבקש פת לחם, אנשים אומרים אליו : — האם אתה עורת פעם אחת לאיש מסכן ? אף פעם אחת לא האכלת לחם את הרעב ! לא, לא נתן לך, אף פרוטה אחת לא נתן לך

"והנה מרת שמיט מדברת אל מר לברע. היא מרת שמיט האלמנה, אשר מר לברע מאן להלוות לה שני דולרים, בדי שתוכל לקרוא לרופא אל ילדתה החולה : "צפרא טבא, מר לברע, מה שלומך ?"

"הוי, מרת שמיט, איך תוכלי לשאלני שאלה כזאת ? האינך רואה כמה אומלל אני ? מה לא הייתי נותן, כדי להשיב את הימים הראשונים ! לכל הייתי עוזר והנותתי לאיש אחר לגמרי !"

אם כן, נשתנה הכל...

ומר לברע הקיץ משנתו.

— אה, מה נורא היה החלום. אבל למדתי את לקחי !

נראה נא את מר לברע החדש. הוא היה לאיש אחר. הוא עוד לחמשת הילדים ועוד למרת שמיט והוציא הרבה בסף על צעצועים בשביל ילדים עניים, והוא אוכל לתיאבון את ארוחתו בבית האלמנה מרת שמיט, את סעודת פורים. והוא בעצמו, שלם בער הסעודה. אפילו שמו נשתנה, "עוד לא גמרנו !" — קראו הנערים.

האם הבטיחה

מאת אבא ריווקין.

אם רחל'ה נזהרת תמיד לתת לבתה הקטנה, מה שהבטיחה לה. ואם שכחה האם, מה שהבטיחה לבתה, רחל'ה מזכירה לה :

— אמא, איפה הן הענות הקטנות והמתוקות ?

— איזו עוגות ? — שואלת האם.

— העוגות שהבטחת לי, את זוכרת?

— כן, בתי, אכן הבטחתי לך ותיכף אני באה לאפות אותן.

יום אחד פנתה רחל'ה אל אמה :

— אמא, איפה היא השמלה האדומה היפה ?

— איזו שמלה אדומה ? — תמיהה האם.

— השמלה היפה והאדומה שהבטחת לי.

— האני הבטחתי לך שמלה אדומה?

— כן, בלילה הבטחת לי שמלה חדשה ויפה.

— אבל בלילה ישנתי ולא דברתי אליך כלל.

— כן, אמא, גם אני ישנתי בלילה.

— ובכן, איך יכולתי להבטיח לך?

— אבל בעצמי שמעתי וראיתי אותך מבטיחה לי.

— אך חלום ראית, ילדתי.

— כן, חלום ראיתי, אבל בחלום את בעצמך אומרת לי, שמחר בבוקר תתן לי שמלה חדשה .

א פארקילונג

פארקילונגען טרעפען אזוי אפט, ווייל מענשען זענען נאכלעסיג. דאס שנעלע באגוצען פון אספירין, וואלט גלייך אפגעשטעלט א פארקיהלונג, אדער פארלייכטערען אייער פארקיהלונג, ווי עס זאל נישט האלטען. אספירין קען נישט שאדען. נעהמט צוויי אספירין טאבלעטס ווי איהר באמערקט גאר א פארקיהלונג, און דאס וועט זיין די ענדע. אויב אלע סמנים זענען נישט פארשוואונדען אין צוויי שעה, חזרט עס איבער. אספירין דריקט נישט דאס הארץ. נעהמט געגוב פאר א פולער רפואה. און אויב עס טוט אייך וועה אין האלז, צו לאזט דריי טאבלעטס אין וואסער און שווייגקט אויעק דעם וויי-טאג. אין יעדען פעקעל פון אספירין זענען דא אויסגעפרואוטט דירעק שאנס פאר פארקיהלונגען, קאפווייטאג, קראנקען האלז, נייראלדזשיע, נייוריטיס. מיליאנען וואס פלעגען ליידען פון די זאכען האבען גע-פונען ווינטער פארגעניגען אין אספירין. אין דראג סטארס אומעטום.

BAYER ASPIRIN
MADE IN CANADA—TRADE-MARK REG.

ווייסער שוואן

זיכער סטעריליזירטע פאפיר

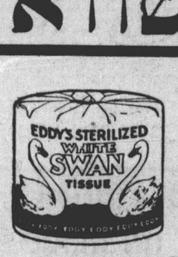

אפילו די וואסער, וואס ווערט באנוצט אין פאבריצירען עס, איז-גערייניגט און סטערי-ליזירט אין דעם עדי $400,000 פלעגט. רע-גולאר "ווהייט סוואן" איז געוויקעלט אין שטויב-פרוף ראלס פון 750 קריפ ווייסע בלעטלאך. קוקט פאר'ן שוואן אויפ'ן ראפ-פער — און זייט זיכער. אויך געמאכט אין "ריסעס" סייז צוגעפאסט צו איינגעבויטע פיקסטשורס.

"אן עדי פראדוקט"

(ספאנדערעניץ צום "אידישען זשורנאל")
פון בנימין עברי (פאריז)

קריעגס קראפט פון א רעגיערונג לויט'ן הויך פון איהר פראדוקציע אפאראט, איר האנדעלס פלאטע איהר ציוויל אוויאציע, איהר כעמישע אינדוסטריע, בכלל איהר עקאנאמישע לאגע — אבער ניט די גרויס (אין ציפערען) פון איהר ארמיי און די נע-וויכט (אין טאגען) פון איהרע שיפען א. א. וו.

אויסער דעם ווייזט זיך אבער בכלל ארויס א בולט'ע טענדענץ פון די רעגיע-רונגען אפצושלעפען אנטוואפנונגס קאנ-פערענצען, און אפקומען ווי די מארע איז מיט אויסקלייבען עטליכע קאמיסיעס וועלי-כע וועלען געווים אין עטליכע יאהר ארום אויסארבייטען עטליכע נישטיגע רעזולאר-ציעס.

דערווייל כאפט מען אריין יעדע מי-נוט און מען האלט זיך אין איין באוואר-פענען. די קריעגס פאבריקען ווייסען ניט פון קיין קריזיס. קיין ארבייטסלאזיגקייט הערשט דארטען ניט. אויב די אינדוסטריע בכלל ליידט אין אלע לענדער ריהרט עס אבער ניט אן די פאבריציערער פון קריגס מאטעריאלען אין אלע פארמען, פארקערט עס ווערט נאך פון צייט צו צייט פאר-גרעסערט.

דייטשלאנד אין איהרע פארבארגענע לאבאראטאריעס טהון פיבערהאפטע צו-ריידונג פאר "איהר ניט אפיציעלער" אר-מיי, זי שטעהט ניט אפ פון איהר שכן פון יענער זייט רהיין. אמעריקא מיט איר פארגרעסערטען בודזשעט, אויף איהר פאר-שטארקערטען פלאט וועט זיך אויך ניט דארפען שעהמען און בלייבען הינטער-שטעליג.

אבער ווי פאלש און ציניש, חוזק און פארערעטעריש קלינגען די שעהנע פאטעט-שע דרשות פון דער טריבונע אין זשענע-וואא, אין דער זעלבער צייט ווען פון האמ-בורג נעהמען אפ טראנספארטען מיט אמר-ניצע און אפילו גיפטיגע גאזען נאך יא-פאן, ווערהענד דער פרעזידענט פון דעם "גאט געווערהלטען" ראט פון פעלקער בונד שטעקט אין דעם געשעפט פון אמוניציע טראנספארט מיט גאנצע הונדערט טויזענט פראנק.

פון ח. ל. חריפאי.

שפראכען-נייעס, דערנאך געה איך איבער, נישט זיכער, צו די ווירטשאפטליכע פראג-ען.

— זעהסטו — זאגט ער — היינט דוקא קען מען וואס אויפטאן. א דאנק דער וואליוטע, זענען די פריזיזען פון די מאטעריאליען און ארבייט ביליגער געווא-רען, און די מקחים אויף מאראנצען זע-נען גאנץ פעסטע. אבער דער עולם האט זיך א ווארף געטאן דוקא צו בניניס. אפילו ביי אונז, אין רחובות, האלט מען אין איין בויען...

דערווייל זענען אריין א פאר אידען, נישט הויגע. זיי זענען געקומען פרעגען אן עצה ביי דעם בעל הבית. איך וויל זיך אפטרעגען, אבער מיליער פארהאלט מיר.

— אדרבא, זיץ — זאגט ער — דאס וועט דיר צונוץ קומען.

און איך הער מיט א האלבען אויער. מען רעדט וועגען דאלארען, זלאטעס, פרדסים, בוימער, דונאמס און גאר און גאר.

* * *

די טעג איז מיר אויסגעקומען צו זיין אין ירושלים. נאמיך זעהן, וואס הערט זיך דא. איך געה זיך מיר אוועק אין די וויטע, וויטע שכונות.

תלפיות. מען בויט. אבער נישט מיט אזא אימפעט ווי ארום תל-אביב. עס פעהלט וואסער. און דאך וואקסען הייר זער, קליינע, זיך פאר דירות, דאס זעל-בע אין אנדערע שכונות.

לעבעדיג אין אין צענטער פון שטאדט. איבערהויפט אין זכרון-משה, אחות און כרם.

אוועגט-צייט בין איך געזעסען ביי מיינעם א חבר, אן עסקן פון קהילת ציון. אויך דא האב איך געהערט דעם געלבען ניגון :

— יעצט איז די צייט. דער שטער-לינג איז ביליג — הייסט עס, פאר דעם דאלאר און זלאטע קען מען פיעל אויס-טאן.

* * *

פאהרענדיג צוריק אין תל-אביב, האט זיך מיר געדוכט, אז דער אויטאמאביל פיעענדיג, רופט אויס :

— און דאך, ארץ ישראל בויט זיך!

ערנסטער גענעראל סטרייק אין שפאניע

לאנדאן, מערץ, 23.

דא זענען דערהאלטען נעווארען באר-ריכטען, אז דער גענעראל סטרייק אין שפאניע פארשפרייט זיך און נעהמט אן אן ערנסטען כאראקטער.

איבערהויפט איז דער גענעראל סטרייק ערנסט אין דער פראווינץ גאליקיא, דרום-מערב פון שפאניע.